

JANEZ FERKOLJ

Črna suknja – Mekatéwikwanaie

Častitljivi Božji služabnik I. Friderik Baraga
(29. junij 1797 – 19. januar 1868)

Med koordinatami bl. papeža Pija IX., Napoleonovih osvajanj, Ilirskih provinc, ko sta Marx in Engels objavila svoj Manifest, ko so izšle Prešernove poezije, ko je živel Arški župnik sv. Janez Vianney, ko so se zgodila Marijina prikazanja v Lurdu, ko je bil Lincoln predsednik Združenih držav, ko so bile revolucije v Parizu, Berlinu in na Dunaju, ko je Leverrier odkril planet Neptun, ko je v Londonu stekla prva podzemna železnica na svetu ... se je med rojstno Malo vasjo pri Dobrniču na Dolenjskem do Velikih jezer države Michigan v Združenih državah Amerike razpela življenjska nit častitljivega Božjega služabnika Ireneja Friderika Barage.

Nedvomno je bilo zanj odločilno srečanje z apostolom Dunaja sv. p. Klemenom Dvořákom. Ta je napojil plemenito slovensko srce nardarjenega študenta prava Barago z značajem Jezusovega usmiljenega srca. Božja previdnost je lahko začela ustvarjati še eno mojstrovino.

Nevoščljivi duh, ki se je kakor črv zajedal v meso slovenstva, je Barago dobesedno izgnal iz domovine. »Kamen, ki so ga zidarji zavrgli...« (prim. Mr 12, 10). Kakšna nepopisna sreča se je morala zginiti v metliškem kaplanu, ko je prejel odpustnico škofa Wolfa, da lahko odide v daljne ameriške misijone.

Danes 20 ur od doma. Takrat 2000. Baraga na obalah prostranih Gornjega, Michiganskega in Huronskega jezera tam ni bil prvi misijonar, bil pa je prvi pravi apostol, kakor bi po njem apostol Pavel ustanavljal še eno Cerkev, tokrat med Indijanci (Native Americans); in ji pisal.

Baragov misijon obsega ozemlje, ki zavzema več kot trikratno velikost Slovenije. Prostrana jezera ter gozdovi in sredi njih duša rdečega človeka. Čeprav je pokrajina naravnost očarljiva, neokrnjena, jo naredijo še mogočnejšo dolge noči, mraz, vetrovi, led, več metrov visok sneg, medvedi, volkovi in risi. Danes se policist na letališču v Detroitu začudi, po kaj Evropejec potuje v Marquette, kjer je sedež Baragove škofije. Popotnik postane sumljiv, zato mora biti povsem iskren: »Grem k škofu Baragi.« Izza stroge uniforme sledi nasmeh in spoštljiva ponovitev: »Baraga.« Pozna ga. Mesto motorne industrije ni pozabilo duhovnika, ki je mesece prebil v temnicah tiskarn in med črkostavci, ves v strupenem svincu in pragozdu še nikoli zapisanih očipvejskih besed, sklanjatev in spregatev ter končno v nepogrešljivih molitvenikih in katekizmu za Indijance. A še prej vse natančno urejeno, preverjeno in spisano pri komaj kaj svetlobe in pod dežnikom, strehi pod streho. Opus, ki ga težko doume tudi najbolj delaven, izobražen, ponižen in marljiv profesor.

Baraga, vajan dunajskih umetnosti in uglajenosti, a hkrati ves narejen za dobrega pastirja, vsaki čredi duš. Ta orjak vere, upanja in ljubezni je premagoval besneče valove velikih jezer, neskončne milje gozdov ter svojo in bližnjih revščino v lupinastem čolničku, s krpljami in beraškimi prošnjami na evropske dvore za pomoč. »Snowshoe priest« (duhovnik na krpljah), krplje so postale njegov prepoznavni simbol. Te angelske peruti so ga nesle peš več sto milj daleč, da je krstil enega otroka. Razdalja do duše, ki napravi zanemarljiv tudi Vianneyev Ars. Šele ko se je ob obisku domovine kleče zjokal pri studentu svojega krstnega kamna v Dobrniču, je lahko iz Svetega pisma zažarelo njegovo življenjsko – škofovsko geslo: »Le eno je potrebno – *Unum est necessarium*« (Lk 10, 42). Da bi vsi, ki so bili s Kristusom pokopani po krstu v smrt, z njim vstali v življenje. Podrobnost, ki vse spremeni.

Tako rad je imel svoje Indijance. Pristno. Sebi se je povsem odpovedal. Njegovi verniki so za omamno žganje včasih prodali celo svojo zemljo. Zato se je Baraga odpovedal vinu. Tudi mesa ni užival. Ohranjal je njihovo kulturo in jezik ter jih kot najljubši vinograd obdal z evangelijskimi krepostmi in svetimi zakramenti.

Danes bi jih našel pripete na avtomate pogubnih igralnic, a da so bili to posebni ljudje, ki so znali osvojiti Baragovo srce, dokazuje njihova hvaležnost. Dvajset metrov visok bronast spomenik na pečini obale Gornjega jezera, mesto, dežela, ulice, zgodovinske table z napisi, parkirišča, šole, kulturni domovi, združenja z imenom Baraga ... Kaj šele borne hišice, kjer je stanoval, in cerkve, ki jih je gradil.

Pri Velikih jezerih se je štetje let začelo z Barago. Danes je v Marquetteu škof dvanajsti Baragov naslednik. Letos so stolnici sv. Petra dogradili lepo novo kapelo za nov marmornat Baragov sarkofag. Pred njim sta klečalnika. Le kaj pomeni, da je tam nekdo v nedeljo 19. oktobra 2014 pustil berglo? Zanimivo je, da so številne Baragove cerkvice po prostrani deželi ves dan odprte; še več, v njegovi stolnici že več let noč in dan vsak dan v letu nekdo moli pred Najsvetejšim zakramentom. Na vratih visi še plakat s fotografijami osmih bogoslovcev, ob njih pa slovita Langusova podoba Barage. V Rimu komisije preučujejo čudež, ki se je zgodil ob zatekanju k Frideriku Baragi.

Velika jezera so Baragova. Iz Male vasi si je v stoletju racionalizma in vse hujšega ateizma Božja previdnost utrla čudovito pot v življenju in delu Božjega služabnika Friderika Barage. Zadnje Baragove upodobitve za časa življenja kažejo, kako se je njegov obraz že čisto spremenil v indijanskega. »Ko sem srečal svetnika, sem vedel, kaj sem videl – ali vsaj zaslužil.«¹

Opombe

¹ Prim. H. de Lubac, *Sur les chemins de Dieu*, Cerf, Pariz 2006, 211.